

Les Sept Îles

Eddy Janssens

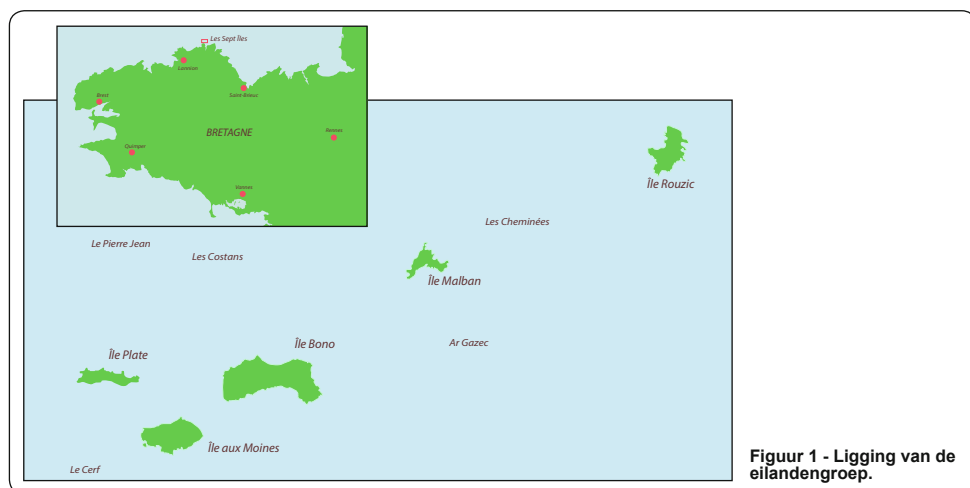
Veel vogelaars houden er een verlanglijst op na met soorten die ze graag eens voor de lens willen krijgen. Er komen soorten bij, maar gelukkig gaan er ook af. Op mijn verlanglijstje stond op nummer één de Papegaaiduiker. Die stond daar te lang op om nog gezond te zijn! Een half leven heb ik op de Westkappelse Zeedijk (Veere, Zld.) gesleten; nooit één gezien. Een plaats waar ze in de broedtijd wel goed te zien zijn is de eilandengroep Les Sept Îles in Bretagne (Frankrijk). Je moet er wel een boottocht voor over hebben, maar de beloning is dat je, behalve de Papegaaiduikers, veel andere soorten kunt zien.

We hadden een besluit genomen en vertrokken begin juni naar Bretagne. Een gîte was geboekt op Île Grande, dat wel door een weg met het vasteland was verbonden. Na 840 km rijden werd de eindbestemming bereikt. We werden vriendelijk onthaald met een aperitief bij een mooie gîte. We zaten wel naast de kerk die in zijn toren een paar flink uit de kluiten gewassen klokken had hangen. De vrouw zei dat ze tussen 22:00 uur en 08:00 uur niet luiden. ‘Je wordt het vlug gewoon!’, zei de man.

Er volgde een nieuwe dag na negen uur slapen en we waren al wakker voordat de klokken begonnen met luiden. We wilden het bezoekerscentrum van de Ligue Pour la Protection des Oiseaux (LPO) gaan bezoeken. Behalve een ruimte met informatie over de streek is hier ook een opvang voor gekwetste vogels en olieslachtoffers ingericht. Er bleek echter één probleem: je kon er niet met de auto komen en ik zag het niet zitten om met de rolstoel door een zandweg vol putten en slijk te rijden, zodat ik dus moest afzien van een bezoek. Terug naar af.

’s Namiddags reden we naar Trestraou aan Perros-Guirec om een rondvaart met boot te reserveren. Het was er zo druk (zondag) dat we geen plaats vonden om de auto te

parkeren. Mindervalidenparkings zijn niet altijd bezet door mensen met een vergunning, iets waar ik me behoorlijk over kan opwinden. Teruggereden langs het hoger gelegen Pors Rolland. Hier was een grote parking met prachtig uitzicht over de zee en de eilandjes. Het verst gelegen eiland, Rouzic, was herkenbaar aan de wit gekleurde rotsen waar de jan-van-gentenkolonie is. Met de telescoop op zestigmaal vergroten ingesteld waren witte stippen te zien in de lucht: de Genten. Op een klein rotsje voor de kust zaten drie Kuifaalscholvers; twee adulte en één jonge vogel. Verdeeld over vier eilanden zouden er ongeveer 370 koppels broeden. In het Frans heet hij Cormoran Huppé, in het Bretons Morvaout Kuchennen. In de begroeiing voor

Île Rouzic met een overzicht van de jan-van-gentenkolonie.
Foto: Mieke Vermeerbergen.

ons een groepje Kneus en over zee trok een Noordse Stormvogel langs. De volgende dag was het slecht weer, met wind en hevige regenbuien. Gelukkig hadden we genoeg lectuur bij ons. Na de middag werd het iets beter. Je kan in Bretagne op één dag vier seizoenen beleven, zegt men hier. De dag daarop waren de weersomstandigheden minder onstuimig. De zee lonkte! De boot voor de ochtendtrip was al vol. Er was nog plaats op de namiddagtrip. Even terug naar onze gîte voor het déjeuner en wat rust. Gewapend met kijkers en regenkleding op weg naar de boot. De aanlegsteiger ligt aan het einde van de baai. Door de redelijke afstand moest ik deze overbruggen met de rolstoel. Er lagen drie boten klaar en ik hoopte dat de grootste, met de naam 'Fou de Bassan' (Jan-van-gent) ons zou ophalen. Na een poos legde de 'Fou' aan en als enige

rolstoelgebruiker mocht ik als eerste aan boord. Onze keuze viel op de achtersteven die een stukje overdekt is, zodat we beschut maar toch buiten zaten. Eenmaal iedereen aan boord, vertrok de boot met redelijke snelheid richting Rouzic. Men noemt de groep 'Les Sept Îles', maar de plaatselijke bevolking spreekt over 'Les Cinq Îles en twee rotsen die in de weg liggen'! De boot zat vol kinderen op schoolreis. Dat was gunstig omdat je over de kopjes de omgeving goed kon zien. Nu wist ik niet of ik wel zeewaardig was. De veerboten naar Texel en Schiermonnikoog zijn groot. Zou ik in een kleinere schuit op volle zee niet ziek worden? Onze huisarts had me iets voorgeschreven dat volgens hem een wondermiddel was. Hij had gelijk. Ik heb de ganse tocht geen last gehad. We kwamen aan op Île Rouzic. Dat hoor en ruik je meteen: de jan-van-gentenkolonie. Er zouden ongeveer

Deel van de jan-van-gentenkolonie op Île Rouzic.
Foto: Mieke Vermeerbergen.

Hier en daar zijn de rotsen van Île Rouzic erg grillig.
Foto: Mieke Vermeerbergen.

22.000 koppels broeden. Op de rotsen, in het water en de lucht overal Jan-van-genten, soms vrij dichtbij. De kapitein liet de boot langzaam 360 graden draaien zodat iedereen alles kon zien. Tussen de broedende vogels zag ik een Zilvermeeuw lopen op zoek naar een hapje. We voeren verder naar de noordwestkant van het eiland. Een zeehond stak even z'n kopje boven water. Daar zaten ze dan: Papegaaiduikers, een veertigtal op het water, de rest rondvliegend of op de rotsen. Soms vloog er één met snorrende vleugelslagen langs de boot. Een ander exemplaar kwam zo dicht op ons af dat we al een zijdelingse beweging maakten. Het hoeft geen betoog dat dit voor de grote en kleine schoolkinderen de leukste vogel van de dag was. Hier op Île Rouzic zouden ongeveer tweehonderd koppels broeden. Ik kreeg ruim de tijd om ze grondig te observeren; de nummer één ging van mijn verlanglijst. Via geluidsboxen gaf een dame, in het Frans, de nodige informatie over wat gezien werd. Over de Papegaaiduikers zei ze: 'Ils sont mignons' (ze zijn schattig). Op de rotsen zaten Visdief, Scholekster en Grote en Kleine Mantelmeeuw, langsvliegend Zeekoet en Alk. Zo dichtbij langsvliegend zijn ze wel van elkaar te onderscheiden. Alken zouden hier met circa dertig en Zeekoeten met circa 35 koppels broeden. Zeekoet heet in het Bretons 'Ero Beg Pik', Alk 'Ero Beg Plat'. In december 1999 sloeg hier de olietanker 'Erika' lek met de bekende gevolgen. Zestigduizend olieslachtoffers moesten verzorgd worden. Het zwaarst getroffen waren de Zeekoeten. Men heeft ook met man en macht de rotsen gereinigd. We kwamen aan de noordwestkant van

Île Rouzic met uitstekende observatie van Noordse Stormvogels. De boot voer terug langs de Papegaaiduikers en de Jan-van-gentenkolonie. Op dit eiland en op Île de Malban broedt ook de kleinste vogel van Les Sept Îles: het Stormvogeltje (150 paar in 2011). Ze verlaten heel vroeg de eilanden en komen na de jacht in het donker terug, dit om predators (kleptoparasitisme) te vermijden. We varen naar Île de Malban met onderweg nog enkele Alken en Zeekoeten maar vooral Kuifaalscholvers. Op Île de Malban zitten ook Noordse Stormvogels en een groepje Drieteenmeeuwen. Ze broeden hier onregelmatig. Het laatste broedgeval zou dateren van 1998. De reden zou zijn dat de kliffen hier niet hoog genoeg zijn. We naderden Île Bono. Dat eiland heeft niets met met de rockband U2 te maken! Veel Zilvermeeuwen en toevallig zagen we het enige hier broedende koppel Raven.

Schuin tegenover mij zat een jongen met het hoofd in de handen: zeeziek. Ik had medelijden met hem maar mijn wonderpillen moet je een uur op voorhand innemen, anders had ik hem wel uit zijn miserie geholpen.

De tocht gaat verder naar Île aux Moines waar een vuurtoren staat. Men kan een rondvaart boeken waarbij de boot aanlegt aan dit eiland en men de gelegenheid krijgt er aan land te gaan. Via een wandelpad komt men aan een oud fort vanwaar men een kolonie op het verderop gelegen eiland Île Plate vertoevende Visdieven kan observeren. Op Île aux Moines zelf broeden, volgens de literatuur, Tapuit en Oeverpieper. Wij hadden gekozen voor de rondvaart zonder tussenstop. Deze vaart langs Île aux Moines; Île Plate wordt

vermeden om de vele gevaarlijke rotspunten die er omheen liggen.

De enige vogel die ik niet gezien heb hoewel die hier op twee eilanden (Île Rouzic en Île de Malban) broedt, is de Noordse Pijlstormvogel.

Langs Le Cerf ging het op volle snelheid verder, richting vasteland. Nog steeds zagen we Kuifaalscholvers en soms een eenzame Jan-van-gent.

De kinderen aan boord werden wat ongedurig en gingen over de railing hangen. Wij waren al mee als schooljuffen in actie geschoten met 'Attention!' en 'Asseyez-vous!' Eén van de leraressen stelde dit wel op prijs en liet ons dit met een glimlach blijken. Ze was zo mooi dat het pijn deed als je naar haar keek. Mijn vrouw zei: 'Kijk dan niet!' Ook moeilijk! Ik observeer niet alleen maar mooie vogels! De kapitein manoeuvreerde de boot tot in een baai tussen Ploumanac'h en Tourony. Hier bevindt zich de fameuze roze granietskust. Buiten die speciale tint roze zijn hier ook vreemde rotsformaties te zien. Eén rots heeft de vorm van een liggende zeehond. Van hieruit terug naar de thuisbasis Trestraou. Eerst voorzichtig langs Saint-Guirec. Eenmaal op zee werd het 'gaspedaal' ingedrukt. Op zee zullen wel geen flitspalen staan. Dit vonden de kinderen, met hun haartjes in de wind,

leuk. Ik vond sommige kinderen wat jong (klein) voor een dergelijke tocht zowel uit educatief als uit veiligheidsstandpunt. Het was ook bevreemdend dat ze geen reddingsvestjes aan hadden.

Nu mochten de kinderen het eerst van boord. Tegen de tijd dat ik en mijn rollend materieel aan land waren, zaten ze allemaal van een baguette te smullen. Mignon!

De ganse tocht op zee was zonder regenbui verlopen. Op weg naar de auto gingen de hemelsluizen open. We konden nog net een taverne met groot terras binnengaan. Vanaf het overdekte terras hadden we uitzicht over de baai van Trestraou. De aankleding met rieten stoelen was gezellig en de 'café au lait' groot en lekker. Na tweeëneenhalf uur varen en de koffie moest ik toch even naar de achterkant van het etablissement. Hoe verder ik ging, hoe donkerder het werd. Aan het einde zaten enkele mannen en vrouwen lol te trappen. De rook van sigaretten zocht zijn weg naar een lamp. Vreemde omgeving; er ontbrak alleen nog een danspaal. Gelukkig stond er een minispot gericht op het deurtje waar ik moest zijn.

De volgende ochtend trok ik het Velux rolgordijn van de slaapkamer omhoog. Het eiland lag in de mist. Op het dak van de pastorie zaten geregeld Zilvermeeuwen netjes op een rij.

Rotsen aan de noordwestzijde van Île Rouzic, met Jan-van-Genten in vlucht.

Foto: Mieke Vermeerbergen.

Île Rouzic, de top van het eiland.
Foto: Mieke Vermeerbergen.

Eén exemplaar paste er niet tussen. Hij zag er anders uit, het design klopte niet. Ook zijn geluidsinstallatie was slecht afgesteld. Uren kon hij zitten roepen met een doordringend schel geluid, anders dan bij zijn soortgenoten. Hij was misschien niet graag een Meeuw en had tijdens een voedselvluucht Jan-van-genten gezien. Hij moet toen gedacht hebben: 'Zo een mooi pak wil ik ook maar dan in mijn maat!'

's Namiddags verkenden we het Île Grande. Op een ruderaal terrein met veel begroeiing zaten Kneus, de mannetjes pronkend met hun rode borst. Alles verdween in de bosjes toen, tot mijn grote verrassing, een Havik over vloog. Op een eiland komen vanzelfsprekend de meeste straten aan zee uit wat soms leuke biotopen oplevert. Zo werden nog Bergeend, Buizerd, Scholekster, Witte Kwikstaart, Zwarte Roodstaart, Groenling, Europese Kanarie en Grauwe Gors gezien.

Op het Franse uur voor het avondeten (dus 21:00 uur) gingen we naar een restaurantje aan het eind van het eiland. Het heette dan ook 'Au Bout de l'Île'. We bestelden een vismaaltijd met een goede fles witte wijn erbij. Nu had ik met de wijsvinger een Chardonnay

van rond de twintig euro aangeduid. Bij de afrekening bleek dat ik de Chardonnay van een lijntje lager had gekregen en die kostte tien euro meer! Had ik nu per ongeluk de vinger verschoven of dacht de dienaar 'Die Belgen hebben geld genoeg'? Was het maar waar, maar de wijn was het wel waard!

Voor geïnteresseerden in deze reis: boek de rondvaart bij aankomst en boek niet voor een trip in het weekend: veel te druk! De beste periode is vanaf midden mei en heel de maand juni. Neem alleen een telescoop mee als je de wandeling op Île aux Moines doet. Op de boot zelf is een telescoop niet te gebruiken. Voor mensen met een handicap: je kunt alleen aan boord als je de rolstoel kan dichtvouwen. Je moet er dus vanzelfsprekend ook uit kunnen stappen.

AANVULLENDE BRONNEN

Wikipedia.org (<http://www.wikipedia.org>)
Carte Topographique IGN 0714 OT Lannion, Perros-Guirec, Les Sept Îles, Côtes de Granit Rose.

■ E.A.J. Janssens.

LITERATUUR:

Gilles, Bentz (2006): Les Oiseaux Marins. LPO - Éditions Jean-Paul Gisserot.

Gilles, Bentz (2006): Nature en Côte de Granit Rose. LPO - Éditions Ouest-France.

Helm, Christopher (2006): Where to watch birds in France. LPO / A & C Black, Londen.